

BIJLAGE G.
ADVIES VAN HET VAST COMITÉ I BIJ HET WETSONTWERP HOUDENDE
WIJZIGING VAN DE WET VAN 11 DECEMBER 1998 BETREFFENDE DE
CLASSIFICATIE EN DE VEILIGHEIDSMACHTIGINGEN, VEILIGHEIDSSATTESTEN EN
VEILIGHEIDSADVIEZEN

Bij brief van 1 december 2017 werd het Vast Comité I door de Voorzitter van de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt gevraagd zijn advies te verlenen bij het vermeld wetsontwerp.

Aangezien de Voorzitter graag in kennis was gesteld van het advies vóór 15 december 2017, beperkt het zich tot een opsomming van de meest essentiële elementen.

Vooraf wenst het Comité evenwel te benadrukken dat de Memorie van Toelichting nergens gewag maakt van de mogelijke/onvermijdelijke implicaties die dit ontwerp zal hebben op de werklust van het Beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, -attesten en-adviezen.

Dit Beroepsorgaan behandelt als administratief rechtscollege, beroepen tegen onder meer negatieve veiligheidsadviezen. Er mag verwacht worden dat het aantal verificaties en daarmee het aantal negatieve adviezen en beroepen, zal toenemen.

De voorzitter van het Vast Comité I is tevens voorzitter van het Beroepsorgaan en de griffie ervan wordt waargenomen door de administratie van het Comité. Onder meer om de werklust van dit Beroepsorgaan beheersbaar te houden, formuleerde het Comité naar aanleiding van zijn advies bij het Wetsontwerp tot wijziging van de Wet Private Veiligheid een aantal concrete aanbevelingen (zie Vast Comité I, Activiteitenverslag 2016, 205 e.v. – zie bijlage).

Het Comité stelde onder meer voor dat een veiligheidsoverheid die de intentie heeft om een negatieve beslissing te nemen ten aanzien van een persoon, deze eerst zou horen. Op die manier zouden veel onnodige beroepen kunnen vermeden worden. Het Comité kreeg geen reactie op die voorstellen. Ook vindt het Comité er geen weerslag van in voorliggend wetsontwerp.

Wat dit ontwerp betreft, formuleert het Comité navolgende opmerkingen en bedenkingen. Sommige zijn eerder punctueel; anderen fundamenteel en behoeven naar het oordeel van het Comité een gepast antwoord van de wetgever om te vermijden dat er rechtsonzekerheid zou ontstaan in een dergelijke belangrijke materie die zich situeert in het spanningsveld van veiligheid en rechten van de burger.

1. Het voorgestelde artikel 13/1 a) geeft de veiligheidsofficier de bevoegdheid om het beleid inzake de beveiliging en de bescherming van geclassificeerde informatie 'te controleren' en in te staan voor 'de nazorg' (in de Franse versie soms vertaald als '*la surveillance*' en soms als '*le suivi*'¹) van personen die aan een screening werden onderworpen om – blijkens de Memorie van Toelichting - 'zorgwekkende veranderingen [in hun gedrag] tijdig te detecteren en te communiceren aan de Nationale Veiligheidsoverheid.' Zo gesteld, oefenen deze officieren op bepaalde vlakken een 'politiefunctie' uit. Het ontwerp bepaalt evenwel niet over welke bevoegdheden ze hiertoe beschikken: kunnen zij onderzoeken voeren naar e-mailverkeer van werknemers, controleren wie met wie contact heeft gehad aan de hand

---

¹ Het Comité merkt op dat de kwaliteit van zowel de Nederlandse als de Franse tekst soms te wensen overlaat en dat beide versies verschillen vertonen.

van videobeelden, bureaus inspecteren voor of na een veiligheidsincident...? Tevens wordt niet bepaald aan wie hun bevindingen moeten worden toegezonden (de werkgever?) en welk gebruik er kan van worden gemaakt bij het nemen van individuele beslissingen (arbeidsrechtelijk, disciplinair...?). Ingevolge artikel 8 EVRM en artikel 22 Grondwet dienen al deze aspecten duidelijk in een formele wet te worden omschreven. De modaliteiten van de werking van een veiligheidsofficier mag wat deze aspecten betreft dan ook niet aan de Koning worden overgelaten.

2. De veiligheidsverificaties kunnen enkel aangevraagd worden voor privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen. Het Vast Comité I gaat er dan ook van uit dat er nog steeds niet wordt voorzien in een gelijkaardige mogelijkheid voor buitenlandse instellingen die op Belgisch grondgebied zijn gevestigd (zoals bijvoorbeeld voor EU-instellingen). Indien deze instellingen toch begrepen zouden zijn in deze regeling, dienen bijkomende garanties te worden ingebouwd met betrekking tot het doorgeven aan buitenlandse overheden van persoonsgegevens opgenomen in het advies en met betrekking tot het bindend karakter van het advies van het Beroepsorgaan.
3. De specifieke dreigingsanalyse wordt blijkens het ontworpen artikel 22quinquies § 3 uitgevoerd door *'de bevoegde diensten in functie van de aard van de dreiging'*. In de Memorie van Toelichting worden in dit verband drie dreigingen vermeld (terrorisme, spionage en subversieve bewegingen) en worden deze 'toebedeeld' aan een bepaalde overheid. Het Comité is van oordeel dat deze toewijzing minstens door de Koning dient te worden bepaald. Anderzijds stelt zich de vraag of bijvoorbeeld 'inmenging' en 'extremisme' zijn uitgesloten als dreigingen die aanleiding kunnen geven tot een analyse. Het Comité wijst er ten slotte op dat in de meeste gevallen alle dreigingen potentieel aanwezig zullen zijn zodat vaak meerdere analyses (door diverse diensten) zullen moeten worden opgesteld. Het Comité stelt zich de vraag of deze regeling hierdoor niet nodeloos complex wordt gemaakt.
4. In het ontworpen artikel 22quinquies/1 § 1, tweede lid, moeten in de Nederlandstalige versie de woorden 'het eerste lid' vervallen.
5. In datzelfde lid moet duidelijk worden gemaakt welke veiligheidsofficier wordt bedoeld: deze van de rechtspersoon of deze van de administratieve overheid.
6. Uit de ontworpen regeling blijkt niet duidelijk voor wie het individuele veiligheidsadvies bestemd is en wie dus uiteindelijk de beslissing neemt om iemand tot een beroep of functie toe te laten of een vergunning verleent of weigert. Is dit de administratieve overheid die de verificaties eiste of de publieke of private rechtspersoon? Deze kwestie moet uitgeklaard worden omdat de verdere regeling ervan afhankelijk is. Indien een administratieve overheid bevoegd is voor de individuele beslissingen, kan dit betekenen dat de beslissing om iemand aan te werven of te ontslaan *de facto* niet meer volledig bij de private rechtspersoon berust. Indien anderzijds de beslissing wel bij de private rechtspersoon blijft zou deze het veiligheidsadvies naast zich neer kunnen leggen hetgeen een veiligheidsrisico zou kunnen doen ontstaan.
Afhankelijk van de gekozen optie dient de kennisgeving van het veiligheidsadvies / de veiligheidsbeslissing in het gehele ontwerp te worden herzien: wie (de administratieve overheid of diens veiligheidsofficier; het hoofd van de private of publieke rechtspersoon of diens veiligheidsofficier) krijgt kennis van wat (het volledig gemotiveerde advies met eventueel geclassificeerde of strafrechtelijke informatie; het van deze elementen gezuiverde advies; de aard van het advies – positief of negatief).

7. Indien een veiligheidsofficier of een andere derde (bijvoorbeeld de werkgever) kennis krijgt van alle of sommige inhoudelijke aspecten van een (negatief) veiligheidsadvies, dan dient hij onderworpen te worden aan een specifieke geheimhoudingsverplichting. Er dient daarenboven rekening mee te worden gehouden dat adviezen ook geclassificeerde informatie kunnen bevatten.
8. Het Comité merkt op dat de huidige wettelijke regeling reeds bepaalt dat de veiligheidsoverheid in bepaalde gevallen twee versies van eenzelfde advies dient op te stellen: een dat alle gegevens bevat (dus ook geclassificeerde informatie of informatie uit lopende strafonderzoeken) en een dat 'gezuiverd' is van die elementen. Momenteel wordt deze wettelijke verplichting evenwel niet nageleefd. De veiligheidsoverheid stelt alleen adviezen op waarin de elementen zijn opgenomen die aan de betrokkene mogen meegedeeld worden. Het Comité wijst op de meerwaarde en de noodzaak van een volledig gemotiveerd advies voor het Beroepsorgaan maar – afhankelijk van de rol die deze persoon moet vervullen - ook voor de veiligheidsofficier.
9. Het Comité wijst er op dat heel wat problemen in de actuele en de voorgestelde regeling kunnen ondervangen worden indien het veiligheidsadvies van de veiligheidsoverheid of van – na een beroepsprocedure - het Beroepsorgaan bindend zou zijn. Het Comité ziet hierin alleen maar voordelen, zowel ingeval van positieve als van negatieve adviezen.
10. In de eerste paragraaf van het ontworpen artikel 22sexies wordt opgesomd op basis van welke gegevens de verificatie mag gebeuren. Het Comité formuleert hierbij volgende opmerkingen:
  - 10.1. Er wordt niet bepaald hoe oud deze gegevens mogen zijn. In het kader van een veiligheidsonderzoek is een termijn van 10 jaar gesteld.
  - 10.2. Het Comité is van oordeel dat in bepaalde gevallen moet kunnen overgegaan worden tot een actualisatie of contextualisering van de voorhanden zijnde gegevens. Dit vereist soms een bijkomend (inlichtingen)onderzoek.
  - 10.3. Punt 5° van het ontwerp ('andere gegevens en informatie') is onvoldoende duidelijk en in die zin niet in overeenstemming met art. 8 EVRM en art. 22 Grondwet. Het tweede lid van § 1 (dat overigens zou moeten herschreven worden) voldoet in dit opzicht ook niet, aangezien een formele wet dient te bepalen welke gegevens kunnen gehanteerd worden bij de evaluatie.
  - 10.4. Indien een feit uit de jeugd mee in overweging moet kunnen worden genomen (zoals blijkt uit de Memorie van Toelichting), dient dit expliciet bij wet te worden geregeld.
11. Het voorontwerp maakt melding van de Wet van de 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. De wet (en de erin vermelde regeling) werd vervangen door de Wet van 2 oktober 2017.
12. Artikel 12 van de Wet van 11 december 1998 tot oprichting van het Beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen voorziet in de mogelijkheid om beroep aan te tekenen tegen de beslissing van een administratieve overheid om veiligheidsadviezen aan te vragen. Ingevolge de voorgestelde redactie van artikel 22quinquies van de Classificatiewet dient in artikel 12 van de Wet Beroepsorgaan 'artikel 22quinquies, eerste lid,' vervangen te worden door de woorden 'artikel 22quinquies § 3'.

13. Er dient in een duidelijk overgangsregime te worden voorzien voor lopende dossiers.

Tot slot benadrukt het Comité dat voorliggend ontwerp geen antwoord biedt op de vele problemen die de toepassing van de actuele regeling met zich brengt (complex, veel te korte beroepstermijnen...), zowel op het vlak van de betrokken administraties, van de betrokken burgers als van het Beroepsorgaan.

Het Comité heeft voorstellen geformuleerd om bepaalde van die problemen te remediëren. Voorliggend ontwerp van wet gaat daar niet alleen niet op in, het creëert onvermijdelijk bijkomende problemen voor alle actoren. Het Comité acht het dan ook aangewezen dat zowel de Wet van 11 december 1998 houdende veiligheidsmachtigingen, -attesten en -adviezen als de Wet van 11 december 1998 tot oprichting van het beroepsorgaan op een coherente wijze worden hervormd.